

Z ŻYCIA Politechniki Śląskiej

P.4492/93/94

Rok akademicki
1993/94

nr 9

czerwiec '94

W NUMERZE

- Relacja z posiedzenia Senatu
- Z prac JM Rektora
- Stopnie naukowe i stanowiska
- Konferencje
- Współpraca z zagranicą
- Zarządzenia i pisma okólne JM Rektora
- Sylwetki - profesor Franciszek Grosman
- Konkurs na najlepszą pracę dyplomową z Architektury
- Sprawozdanie Rady Fundacji na rzecz Politechniki Śląskiej
- Studia i praca zawodowa
- Studenci o pracy swoich nauczycieli
- Z prasy
- Wyniki rywalizacji sportowej między wydziałami w r.ak. 1993/94

SENAT

■ **Dziewiąte zwyczajne posiedzenie Senatu** odbyło się 6 czerwca br. Program obrad obejmował wyrażenie zgody na mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego prof. dra hab. inż. Andrzeja KLIMPLA, zasięgnięcie opinii w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego dra inż. arch. Jerzego WITECZKA, sprawozdanie Przewodniczącego Rady Bibliotecznej za okres 1991-94, sprawozdanie Pełnomocnika Rektora ds. utworzenia Wydziału Organizacji i Zarządzania oraz podjęcie uchwały w sprawie utworzenia Wydziału Organizacji i Zarządzania, podjęcie uchwały w sprawie zasad ustalania

wymiaru pensum i godzin obliczeniowych oraz rodzajów zajęć w roku ak. 1994/95, podjęcie uchwały w sprawie ograniczenia ruchu kołowego na terenie Dzielnicy Akademickiej oraz sprawy bieżące i wolne wnioski.

W posiedzeniu uczestniczyło 39. członków Senatu i 7. zaproszonych gości.

■ **Wniosek Rady Wydziału Mechanicznego Technologicznego w sprawie mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego prof. A. KLIMPLA zreferował Dziekan prof. W. CHOLEWA.**

Prof. A. KLIMPEL (1.53, doktorat - 1970 r., habilitacja - 1977 r., tytuł profesora nadzwyczajnego - 1990 r.) jest pracownikiem Politechniki Śląskiej od 1964 r. Głównym obsza-

rem Jego zainteresowań naukowych są zagadnienia spawalnicze związane z technologią wytwarzania, a w szczególności technologie spawania, zgrzewania i zgrzewalności metali wraz z kontrolą jakości. Jego osiągnięcia naukowe obejmują: 63 rozprawy i artykuły, 42 referaty, 5 książek, 6 skryptów, ok. 40 artykułów, 3 normy i 5 patentów. Jest członkiem kilku międzynarodowych organizacji naukowo-technicznych, m.in. American Welding Society. Wypromował 4 doktorów, opracował 7 recenzji prac doktorskich i 11 recenzji dorobku naukowego, był promotorem 155 prac dyplomowych magisterskich i inżynierskich. Wygłaszał wykłady i odczyty dla studentów i pracowników wyższych uczelni Niemiec i USA. W latach 1981-82 był Dziekanem Wydziału Mech.Technol., a od 1990 r. pełni funkcję Prorektora ds. Organizacji i Rozwoju Pol.Śl.. Od 1991 r. jest Kierownikiem Katedry Spawalnictwa.

Senat w głosowaniu tajnym zaopiniował wniosek pozytywnie większością głosów (31 „tak”, 1 „nie”, 1 „wstrz”).

■ **Wniosek Rady Wydziału Architektury dotyczący mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego dra inż.arch. Jerzego WITECZKA w Katedrze Projektowania Architektonicznego** przedstawił Prorektor prof A. KLIMPEL.

● Dr J. Witeczek (1.53. doktorat - 1977 r.) jest pracownikiem Uczelni od 27. lat. Obecnie pełni funkcję Kierownika Zakładu Projektowania Architektury Mieszkaniowej oraz p.o. Kierownika Katedry Projektowania Architektonicznego. Wypromował 49 absolwentów, których prace dyplomowe uzyskały liczne nagrody w konkursach. Jego osiągnięcia naukowo-publikacyjne i twórcze obejmują: 13 publikacji (w tym 3 zagraniczne), 33 obiekty zrealizowane, 36 projektów nie zrealizowanych, 18 nagród i wyróżnień w konkursach krajowych i międzynarodowych (I nagroda - 5 razy, II i III - 5 razy, wyróżnienia - 8) oraz 8 prac naukowo-badawczych. M.in. uzyskał (wraz z zespołem) II nagrodę w Międzynarodowym Konkursie Architektonicznym w Niemczech za projekt „Reaktywacja i zabudowa terenów po kopalni Prosper w Bottrop”, co jest osiągnięciem na skalę europejską. Większość Jego prac projektowych to ważne zadania inwestycyjne. Należą do nich m.in. projekt i realizacja „Hospicjum” - szpitala dla chronicznie

chorych w Katowicach i projekt Centralnego Ośrodka Kultury w Katowicach (I nagrody w konkursach krajowych) oraz zrealizowany projekt wnętrz statku MS „Politechnika Śląska”. W twórczości architektonicznej prezentuje wysoki poziom, dzięki któremu jest powszechnie znany wśród architektów w Polsce. Jest członkiem Wojewódzkiej Komisji Urbanistyki i Architektury w Katowicach, członkiem Kolegium Sędziów Konkursowych SARP, członkiem Komisji Urbanistyki i Architektury Oddziału PAN w Katowicach.

● Wniosek o mianowanie na stanowisko prof.ndzw. został zaopiniowany pozytywnie przez Radę Wydziału Architektury w październiku 1990 r. CK ds. TNiSN pismem z dnia 28.0.3.94 r. wyraziła pozytywną opinię w sprawie zatrudnienia dra J. Witeczka na stanowisku prof.ndzw. w Politechnice Śl. W maju br. Senacka Komisja ds. Kadry Naukowej zaakceptowała powyższy wniosek.

● Nad wnioskiem rozwinęła się długa dyskusja, którą zainicjował swoim wystąpieniem Dziekan Wydziału Architektury prof. A. NIEZABITOWSKI, przedstawiając stanowisko obecnej Rady Wydziału w tej sprawie. A oto obszernie fragmenty tego wystąpienia:
...*”Aktualna polityka kadrowa władz dziekańskich kładzie zasadniczy akcent na sprawie uzyskiwania przez adiunktów stopnia doktora habilitowanego, który w dalszym toku jest warunkiem uzyskiwania tytułu profesorskiego. Taka preferencja spowodowana jest sytuacją kadrową Wydziału, która wobec odchodzenia w najbliższych latach na emeryturę dwóch doktorów habilitowanych na stanowiskach profesora nadzwyczajnego i dwóch profesorów tytularnych zacznie się niebezpiecznie zbliżać do krytycznego progu warunkującego istnienie kierunku. W tym stanie rzeczy uzyskiwanie habilitacji przez adiunktów staje się sprawą o zasadniczym, priorytetowym znaczeniu, która zadecyduje o przyszłych losach Wydziału, a mówiąc wprost - o jego dalszym istnieniu. Władze dziekańskie zwracają zatem do tego, aby stwarzać motywacje do uzyskiwania stopnia doktora habilitowanego. W praktyce jedyną taką motywacją jest realna i szybka perspektywa uzyskiwania stanowiska profesora nadzwyczajnego. Zasady tego mianowania zostały określone w Zarządzeniu Rektora Pol.Śl. nr 19/93/94.*

Wśród kryteriów mianowania na to stanowisko decydującym stał się (w ślad za Uchwałą Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z dn. 21.03.91) stosunek liczby profesorów mianowanych do liczby profesorów tytularnych, który nie powinien przekraczać liczby 1 : 2. Na Wydziale Architektury stosunek ten wynosi obecnie 8 : 3, czyli 2,6, jest więc dość znacznie przekroczony. Kierując się tym wskaźnikiem Władze Rektorskie konsekwentnie nie udzielają zgody na mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego trzech doktorów habilitowanych na Wydziale Architektury, zatrudnionych na stanowisku adiunkta. Dwie spośród tych trzech osób są po przeprowadzonych przez Radę Wydziału konkursach, które ogłoszone zostały za zgodą JM Rektora. W czerwcu 1993 r. a więc rok temu, wnioski obu osób uzyskały pozytywną opinię Senackiej Komisji ds. Kadr. Mimo to do dziś nie weszły pod obrady Senatu. Ponadto, opierając się na wzmiankowanym zarządzeniu JM Rektora, Dziekan Wydziału zmuszony był odmówić zaangażowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego doktorowi habilitowanemu spoza Uczelni, będącemu jednocześnie wybitnym praktykiem, który mógł wzmocnić kadrę Wydziału.

W tej sytuacji za rozwiązanie logiczne i sprawiedliwe wobec wszystkich zainteresowanych należałoby przyjąć potraktowanie wniosków trzech adiunktów po konkursach i posiadających pozytywną opinię Komisji Senackiej jako równorzędnych i zdecydować - albo nie ma nowych mianowań na stanowisko profesora nadzwyczajnego na Wydziale, albo wszystkie trzy wnioski zostaną przedstawione Senatowi bądź na jednym posiedzeniu łącznie, bądź na kolejnych - posiedzeniach w określonej kolejności, np. wg dat zatwierdzenia przez CK".

(...) Projekt uchwały Rady Wydziału w głosowaniu tajnym uzyskał wynik: 8 „tak”, 6 „nie”, 2 „wstrz.” i 2 „nieważne”.

W dalszej części Dziekan stwierdził m.in.:

„Podkreślam z całą stanowczością, że ani ja, ani nikt z pracowników Wydz. Architektury nie ma najmniejszych zastrzeżeń co do osoby Kandydata i jego zawodowego dorobku, który jest znaczny i ze wszech miar zasługuje na wyróżnienie. Nasuwają się natomiast poważne wątpliwości zarówno merytoryczne, jak i formalne co do sposobu przeprowadzenia tej sprawy, którą należy rozpatrywać w całym złożonym kontekście polityki kadrowej.”

I na zakończenie prof. A. Niezabitowski powiedział:

„Biorąc pod uwagę wszystkie poważne względy i wyrażając raz jeszcze w pełni pozytywną opinię na temat Kandydata uważam, że wniosek Jego należy ponownie rozpatrzyć w kontekście całokształtu spraw awansowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na Wydziale i na Uczelni. Chodzi tu bowiem nie o konkretne osoby, ale o zasady polityki kadrowej, które powinny być konsekwentnie przestrzegane i obowiązywać wszystkich”

- JM Rektor prof. W. WINKLER zgodził się ze stwierdzeniem, że jest to pewien precedens, ale jednocześnie zapewnił, iż zawsze będą preferowani ci architekci, którzy tworzą i ich dzieła są widoczne w terenie, a nie ci, którzy tylko „opisują” architekturę.

- Prof. J. KLEMENS bardzo wysoko oceniła osiągnięcia dra J. Witeczka, ale jednocześnie podkreśliła, iż uważa, „że wszyscy nasi trzej pracownicy ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, będący również długoletnimi i cenionymi pracownikami, powinni to stanowisko jak najszybciej uzyskać „

- Prof. J. ZABŁOCKI (Przewodniczący Senackiej Komisji ds. Kadry w poprzedniej kadencji) stwierdził, iż nie widzi obecnie żadnych przeszkód, aby wniosek nie mógł być poddany zaopiniowaniu przez Senat

- Dr A. DUDA (wieloletni współpracownik Kandydata) popierając wniosek powiedział m.in., że jego zdaniem „wydziały będą silne nie poprzez procedury biurokratyczne, ale poprzez ludzi, którzy będą pracować”.

- W tajnym głosowaniu Senat zaopiniował pozytywnie wniosek o powołanie dra J. Witeczka na stanowisko profesora nadzwyczajnego (26 „tak” 4 „nie”, 4 „wstrz.”).

■ Przewodniczący Rady Bibliotecznej prof. W. SZEJA złożył sprawozdanie z działalności Rady za okres 1991-94.

- A oto główne tezy Jego wystąpienia:

- Do tej pory (tj. do wyboru Rady w 1991 roku) nie było żadnej koncepcji rozwoju Biblioteki.

- W pierwszej kolejności oceniono stosowane rozwiązania w Bibliotece; stwierdzono potrzebę wprowadzenia systemu komputerowego przetwarzania informacji.
- Dokonano starannej weryfikacji propozycji systemów informatycznych oferowanych przez firmy światowe i krajowe.
- Podjęto działania, których wynikiem było stworzenie konsorcjum dużych bibliotek uczelnianych w celu uzyskania dotacji amerykańskiej na zakup systemu informatycznego. Działania te nie przyniosły oczekiwanych efektów.
- Po licznych dyskusjach zdecydowano się na zakup systemu „Lech”, opracowanego w Politechnice Poznańskiej i wdrożonego w kilku uczelniach krajowych.
- Jeżeli Biblioteka ma być traktowana jako poważna placówka, musi posiadać komputerową bazę danych dostępną dla użytkowników zewnętrznych, co warunkuje jej dalszy rozwój i otrzymanie odpowiednich dotacji.
- Koncepcja działalności Biblioteki powinna być następująca: „Biblioteka jest centrum odpowiedzialnym za gromadzenie, opracowywanie, przekazywanie i rozpowszechnianie informacji; Wydziały odpowiedzialne są za stronę merytoryczną”. Przyjęcie tej koncepcji prowadzi do przejścia przez Wydziały spraw finansowych.
- Nie wolno zrezygnować z wydawnictw abstraktowych (niezbędnych w działalności pracowników nauki i studentów), które pochłoną ok. 1/4 dotacji MEN, pozostałe środki proponuje się rozdzielić na wydziały wg stosowanego przez KBN kryterium. Na zakup czasopism Uczelnia powinna znaleźć dodatkowe środki.
- Pilnym zadaniem inwestycyjnym jest wykonanie sieci komputerowej i zagwarantowanie odpowiedniej liczby terminali.
- Niezmiernie ważną sprawą jest właściwy dobór kadr, a w tym powołanie komórki, która w sposób kompetentny będzie mogła realizować „właściwy kształt Biblioteki”.
- Kolejną sprawą jest określenie sposobu funkcjonowania wypożyczalni. Proponuje się zastosować system kombinowany, czyli system z magazynem szybko działającym i bieżącymi czasopismami dostępnymi w czytelnicy dla pracowników.
- Lawinowy wzrost kosztów zakupu czasopism wymaga wprowadzenia koordynacji na szczeblu wojewódzkim.

● W dyskusji na temat działalności Rady Bibliotecznej i funkcjonowania Biblioteki wypowiedzieli się: prof. W. WINKLER, prof. W. CHOLEWA, prof. S. WĘGRZYN, prof. J. ZABŁOCKI, prof. K. KŁOSEK, prof. F. KRASUCKI, p. H. BAŁUKA, prof. J. CHOJCAN, prof. A. ZASTAWNY, prof. A. KLIMPEL i prof. W. SZEJA. Zgłoszono m.in. następujące uwagi i wnioski:

- W wypowiedzi Przewodniczącego Rady Bibliotecznej jest za mało elementów o wyraźnym charakterze sprawozdawczym. Zawarta jest w niej natomiast koncepcja rozwoju Biblioteki.
- Błędem jest zakładanie rozproszenia Biblioteki Głównej. Biblioteka musi być traktowana jako instytucja naukowa i w Politechnice Śląskiej instytucja taka ma szansę zaistnieć.
- Weryfikacja księgozbioru jest niezbędna, ale nie ma potrzeby jego niszczenia. Sprawy lawinowo rosnących zbiorów można rozwiązać poprzez: zastosowanie odpowiedniego systemu komputerowego.
- Podstawową przeszkodą w rozpowszechnieniu systemu informatycznego „Lech” wśród wszystkich jednostek Uczelni są środki finansowe.
- System „Lech” jest systemem funkcjonującym w 24. bibliotekach naukowych w kraju.

Dyskusję zakończył JM Rektor, który podziękował za pracę członkom Rady Bibliotecznej i zapowiedział, że wybór Rady na kadencję 1994-97 nastąpi na posiedzeniu Senatu w dniu 4 lipca br.

■ Następnie wysłuchano sprawozdania Pełnomocnika Rektora ds. utworzenia Wydziału Organizacji i Zarządzania prof. J. BENDKOWSKIEGO.

- W latach 1991 - 94 wykonano szereg bardzo istotnych prac zmierzających do powołania Wydziału, do których należy zaliczyć:
  - przekształcenie Katedry Organizacji Produkcji w Katedrę Zarządzania i określenie programu naukowego tej katedry;
  - dostosowanie do potrzeb i wymagań kierunku kształcenia „Zarządzanie i Marketing” (zmieniono plany studiów, szczególnie w zakresie bloków tzw. wykształcenia inżynierskiego, przechodząc z orientacji „czysto” hutniczej na orientację inżyniera organizatora i menadżera przemysłowego oraz wpro-

wadzono przedmioty z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem);

- zwiększenie liczby pracowników naukowych o 5 osób, w tym o 2 osoby z tytułem naukowym;
- powołanie Instytutu Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem (1.10.92 r.).

Instytut Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem zatrudnia aktualnie 82. pracowników, w tym: 3. profesorów tytularnych, 3. drów habilitowanych na stanowisku profesora nadzwyczajnego z zakresu ekonomiki, zarządzania, psychologii i socjologii pracy, 4. drów habilitowanych z zakresu nauk o zarządzaniu, socjologii, organizacji, historii gospodarczej i nauk o regionach oraz 36. drów nauk i 29. mgrów inż. Występują realne przesłanki zwiększenia kadry naukowej, szczególnie w grupie profesorów i doktorów habilitowanych poprzez rozwój i promocję własnej kadry oraz pozyskanie pracowników z zewnątrz. Rozwój naukowy Instytutu zmierza do uzyskania praw do nadawania stopni naukowych. Zdaniem prof. J. Bendkowskiego Instytut jest przygotowany do samodzielnego prowadzenia kierunku w ramach Wydziału Organizacji i Zarządzania.

- W dyskusji nad sprawozdaniem oraz projektem uchwały w sprawie utworzenia Wydziału Organizacji i Zarządzania zabierali głos: prof. S. WĘGRZYN, prof. J. ZABŁOCKI, prof. A. KLIMPEL, prof. L. DOBRZAŃSKI, prof. W. WINKLER, dr inż. B. PALUCHIEWICZ, prof. Cz. SAJDAK, prof. F. KRASUCKI, prof. W. CHOLEWA, prof. J. SUWIŃSKI, prof. B. POCHOPIEŃ i prof. J. CHOJCAN.

A oto ważniejsze wątki dyskusji.

- Wyrażono sprzeciw wobec proponowanej nazwy Wydziału („zarządzanie czym?”)
- Stwierdzono istnienie rozbieżności pomiędzy nazwą kierunku kształcenia a proponowaną nazwą Wydziału. Intencją Senatu - jak podkreślano - było stworzenie Wydziału, który będzie kształcił specjalistów od zarządzania i marketingu na wszystkich kierunkach technicznych.
- W opinii Komisji ds. Organizacji i Zarządzania przyjęcie nazwy „Organizacja i Zarządzanie Przemysłem” ogranicza możliwości rozwoju Wydziału.
- Uczelnia nasza zmierza w kierunku uniwersytetu, czyli większego zakresu tematycznego zainteresowań, niż dotychczas i dlatego

nie można nazwą ograniczać możliwości rozwoju Wydziału.

- Nie powinno dopuszczać się do powstania w Uczelni nowych wydziałów, które nie roszą nadziei na uzyskanie w najbliższym czasie pełnych praw akademickich i dlatego uchwała (w sprawie utworzenia Wydziału) powinna być przyjmowana wraz z warunkowaniami.
- Celowość i potrzeba powołania Wydziału Organizacji i Zarządzania były wielokrotnie wyrażane i nigdy nie kwestionowane. Kwestią sporną były jedynie warunki i termin utworzenia Wydziału. Zawsze jednak podkreślano, że uzyskanie pełnych praw akademickich jest warunkiem koniecznym utworzenia tego Wydziału.
- Rada Wydziału Metalurgii, Inżynierii Materiałowej, Transportu i Zarządzania oraz Kolegium Dziekańskie bardzo wysoko oceniły działania prof. J. Bendkowskiego i Instytutu Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem. W krótkim czasie słaba kadrowo Katedra została przekształcona w bardzo silny i prężnie rozwijający się Instytut.
- Ze względu na to, że na wszystkich wydziałach prowadzone są przedmioty związane z organizacją i zarządzaniem, powołanie Wydziału z siedzibą w Katowicach może okazać się niekorzystne dla Uczelni (wypowiedzi takich było kilka).
- W strukturze organizacyjnej Wydziału należałoby również ulokować „elementy inżynierskie”, skoro absolwent ma uzyskiwać tytuł magistra inżyniera.

- Po dyskusji Senat w głosowaniu jawnym przyjął większością głosów (2 „wstrz.”, 0 „nie”) uchwałę następującej treści:

UCHWAŁA

Senatu Politechniki Śląskiej

w sprawie utworzenia Wydziału Organizacji i Zarządzania

Senat Politechniki Śląskiej na swym posiedzeniu w dniu 6 czerwca 1994 r. postanawia przekształcić z dniem 1 września 1995 r. Instytut Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem Wydziału Inżynierii Materiałowej, Metalurgii, Transportu i Zarządzania w WYDZIAŁ ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA.

Warunkiem utworzenia Wydziału Organizacji i Zarządzania jest, aby w dniu jego powstania, skład kadry profesorów i doktorów habilitowanych odpowiadał wymaganiom stawianym podstawowym jednostkom organizacyjnym ubiegającym się o uzyskanie pełnych praw akademickich (zgodnie z wymaganiami Ustawy o tytule naukowym i stopniach naukowych z dnia 12.09.1990 r., art.3. ust.3).

■ W kolejnym punkcie rozpatrzono projekty uchwał w sprawie zasad ustalania wymiaru pensum i godzin obliczeniowych oraz rodzajów zajęć i liczebności grup w r.ak. 1994/95, które zreferował Prorektor prof. B. POCHOPIEŃ.

● Projekt uchwały w sprawie zasad ustalania pensum i godzin obliczeniowych zawiera tylko 2 zmiany w stosunku do uchwały z roku poprzedniego. Zmiany te dotyczą sposobu rozliczania zajęć terenowych. Po krótkiej wymianie zdań (prof. L. DOBRZAŃSKI, prof. F. KRASUCKI, prof. J. SUWIŃSKI, prof. B. POCHOPIEŃ i doc. J. NADZIAKIEWICZ) Senat przyjął jednogłośnie „Uchwałę w sprawie zasad ustalania wymiaru pensum oraz godzin obliczeniowych w r.ak. 1994/95.

● Projekt uchwały w sprawie rodzajów zajęć i liczebności grup studenckich został przedstawiony w wersji ubiegłorocznej.

W dyskusji (prof. W. CHOLEWA, doc. A. NADZIAKIEWICZ) zgłoszono trzy propozycje, z którymi nie zgodził się Prorektor B. Pochopień i w efekcie głosowania, Senat większością głosów (przy 2 „nie” i 3 „wstrz.”) przyjął „Uchwałę w sprawie rodzajów zajęć i liczebności grup studenckich w r.ak. 1994/95” w wersji zaproponowanej przez Prorektora, czyli bez zmian w stosunku do ubiegłorocznej.

■ Projekt uchwały w sprawie ograniczenia ruchu kołowego na terenie Dzielnicy Akademickiej przedstawił prof. S. WĘGRZYN.

Prosząc o poparcie uchwały Profesor przypomniał, iż istnieje dokument („Uchwała o Dzielnicy Akademickiej” z 1970 uchwalona przez MRN w Gliwicach), w którym został dokładnie określony teren Dzielnicy Akademickiej, a zatem Senat - podejmując zaproponowaną uchwałę nie walczy o coś nowego, lecz o respektowanie podjętych uchwałą Władz Mia-

sta zobowiązań. Wolę współdziałania w rozwiązaniu tego problemu zadeklarował prof. K. KŁOSEK.

Senat przyjął (przy jednym głosie wstrzymującym się) następującą uchwałę:

UCHWAŁA

Senatu Politechniki Śląskiej

z dnia 6 czerwca 1994 roku

w sprawie działań zmierzających do ograniczenia ruchu samochodowego ulicami Dzielnicy Akademickiej

Drastyczne nasilenie ruchu samochodowego w Gliwicach i związane z tym problemy ekologiczne oraz komunikacyjne, potęgowane przestarzałymi rozwiązaniami urbanistycznymi nie przystosowanymi do rosnących wymagań sprawiają, że warunki życia w Naszym Mieście uległy zdecydowanemu pogorszeniu. Politechnika Śląska, zlokalizowana na znacznym obszarze miasta, odczuwa w poważnym stopniu wszystkie negatywne skutki wzmożonego ruchu samochodowego prowadzonego ulicami Dzielnicy Akademickiej.

Skutki te to przede wszystkim: pogorszenie stanu bezpieczeństwa na trasach przemieszczania się znacznej liczby studentów i pracowników Uczelni, nasilenie hałasu utrudniającego, a w drastycznych przypadkach uniemożliwiającego prowadzenie zajęć dydaktycznych i prac naukowych oraz pogorszenie warunków środowiskowych poprzez zatrucie powietrza szczególnie niebezpiecznymi dla człowieka substancjami zawartymi w spalinach silnikowych.

Senat Politechniki Śląskiej z ogromnym zaniepokojeniem stwierdza, że planowane rozwiązania problemów komunikacyjnych miasta zawierają w sobie elementy, które nie tylko nie eliminują wskazanych, negatywnych zjawisk w Dzielnicy Akademickiej, lecz stan ten zdecydowanie i w sposób trwały pogorszą.

Mając na względzie interes znacznej części mieszkańców Gliwic związanych z Dzielnicą Akademicką oraz w trosce o warunki nauki i pracy wielotysięcznej rzeszy studentów i pracowników naszej Uczelni, Senat Politechniki Śląskiej:

1. Wyraża ponownie swój stanowczy protest przeciwko planowanej przez Władze Miasta przebudowie ciągów komunikacyjnych przebiegających przez Dzielnicę Akademicką, a

których skutkiem będzie jeszcze większe nasilenie ruchu samochodowego w tej Dzielnicy.

2. Kieruje apel do Rady Miejskiej i Zarządu Miasta o zaniechanie realizacji planów modernizacji systemu sieci drogowej miasta w ich dotychczasowej wersji oraz rozważenie rozwiązań alternatywnych, zmierzających do ograniczenia ruchu samochodowego na obszarze Dzielnicy Akademickiej.

3. Zobowiązuje Władze Rektorskie do kontynuowania wszelkich możliwych działań w celu doprowadzenia do zmiany planów urbanistycznych miasta w stopniu uwzględniającym postulaty środowiska akademickiego.

Senat Politechniki Śląskiej deklaruje fachowe wsparcie przez specjalistów z grona pracowników naukowych Uczelni, starań Władz Miasta zmierzających do znalezienia alternatywnych rozwiązań problemów komunikacyjnych Gliwic.

■ W „sprawach bieżących i wolnych wnioskach” wypowiedzieli się:

● Pani Kwestor M. PAC-POMARNACKA poinformowała o dochodach i wydatkach Uczelni. Według stanu na dzień 31.05.94. sprawy finansowe kształtowały się następująco:

działalność dydaktyczna: dotacja MEN - 47,4% (rocznego planu), dochody własne - 20,1%, koszty i wydatki - 35,2 %

pomoc materialna dla studentów: dotacja MEN - 59,2, dochody własne 46,3%, koszty - 54,4%.

działalność badawcza: dochody - 38,6%, koszty 19,4%

badania kierunkowe: dochody - 41,7%, koszty - 18,6%

badania własne: dochody - 20%, koszty - brak.

prace i usługi zamówione: dochody - 30%, koszty - 41,3%

działalność ogólnotechniczna: dotacja MEN - 27,3%, koszty 5% otrzymanej dotacji.

Ponadto p. Kwestor poinformowała, że 10 maja br. zakończono badanie bilansu Uczelni za rok 1993. Opinia „biegłego” jest pozytywna.

● Prorektor prof. B. POCHOPIEŃ poinformował o ukazaniu się publikacji J. Brody i W. Pluskiewicza nt. „Studia i praca zawodowa -

w opinii dyplomantów Politechniki Śląskiej”, zachęcając do jej przestudiowania i dziękując jej Autorom za bardzo interesujący materiał, który powinien być wykorzystany w pracy dydaktycznej.

■ Obrady zakończono przyjęciem protokołu z majowego posiedzenia Senatu.

Z PRAC JM REKTORA

■ 7 czerwca br. JM Rektor podpisał akt notarialny przystąpienia Politechniki Śląskiej do „Fundacji Promocji Przedsiębiorczości w Gliwicach”. Nasza Uczelnia jest jednym z członków - założycieli tej Fundacji, wnosząc na fundusz założycielski kwotę w wysokości 5 mln zł.

Nadrzędnym celem Fundacji są działania, zmierzające do tworzenia nowych miejsc pracy oraz intensyfikacja gospodarcza regionu poprzez:

- promowanie i wspomaganie prywatnej przedsiębiorczości zwłaszcza na etapie organizowania i rozwoju, a także w odniesieniu do osób przechodzących proces reorientacji zawodowej związanej z utratą dotychczasowego miejsca pracy;
- pomaganie firmom chcącym stosować nowe rozwiązania w zakresie organizacji i zarządzania;
- pomaganie firmom prowadzącym badania nad nowymi technologiami;
- polepszanie warunków życia mieszkańców regionu na drodze rozwoju gospodarczego wynikającego z rozwoju prywatnej przedsiębiorczości;
- kształtowanie samodzielności i przedsiębiorczości;
- kształcenie, reorientacja zawodowa i pozytywnie wykształconych kadr zgodnie z potrzebami rynku i regionu;
- wspieranie inicjatyw społecznych mających na celu wszelką pomoc osobom poszukującym pracy i ich rodzinom;
- tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości poprzez udostępnianie nowopowstałym i powstającym przedsięwzięciom na preferencyjnych zasadach struktur organizacyjnych, warunków lokalowych i pomocy organizacyjnej.

Siedzibą Fundacji jest miasto Gliwice, a terenem działania - obszar Rzeczypospolitej Polskiej. Fundacja może także prowadzić dzia-

łałność za granicą oraz mogą do niej przystępować osoby prawne i fizyczne z zagranicy, po spełnieniu warunków wymaganych przepisami prawa.

■ 9 czerwca br. nastąpił odbiór i przekazanie do eksploatacji gmachu Biblioteki Głównej. Przeprowadzka biblioteki rozpoczęła się 30 czerwca br. i trwać będzie do końca września.

■ 23 czerwca br. odbyło się III posiedzenie Rady „Fundacji na rzecz Politechniki Śląskiej”, w którym uczestniczyli JM Rektor prof. W. WINKLER i Prorektor ds. Nauki prof. Wł. SIKORA. Relację z posiedzenia Rady Fundacji zamieszczamy w innym miejscu.

■ 27 czerwca br. nastąpiło formalne przekazanie w użytkowanie Politechnice Śląskiej stadionu przy ul. Akademickiej. Koszty utrzymania obiektu będą w 90% pokrywane przez Władze Miasta.

Tego samego dnia odbyło się kolejne posiedzenie Kolegium Rektorskiego, na którym omawiano m.in. sprawy porządku obrad lipcowego zwyczajnego posiedzenia Senatu.

STOPNIE NAUKOWE I STANOWISKA

■ Doktoraty

Stopień doktora nauk uzyskali:

● mgr inż. Ryszard BENIAK (1.34) z Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu; temat pracy doktorskiej - „Modelowanie matematyczne napędu przekształtnikowego sformalizowaną metodą zmiennej struktury”, promotor - dr hab.inż. Piotr WACH prof. WSI w Opolu, RE - 7.06.94 r.

● mgr inż. Anwar Mohammed Salin Al-SHROUF (1.30), doktorant Instytutu Elektroniki Pol.Śl. z Nouba Hebron; temat pracy - „Zastosowanie metod liniowej predykcji i liniowej interpolacji do analizy i kompresji sygnału EKG”, promotor dr hab.inż. Jan CHOJCAN prof. Pol.Śl., RAu - 20.06.94 r.

● mgr inż. Maria WRZUSZCZAK (1.30) z Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu; temat

pracy - „Wzorce w konduktometrii wiroprowadowej” promotor - prof.dr inż. Stanisław MALZACHER, RAu - 20.06.94 r.

● mgr inż. Eugeniusz BARON (1.42) z Instytutu Konstrukcji Budowlanych Pol. Śl. temat pracy - „Wstęp do statyki tarcz grubych”, promotor - prof.dr hab.inż. Czesław WOŹNIAK, RB - 27.06.94 r.

● mgr inż. Janusz RICHTER (1.36) z Katedry Nauki o Materiałach Pol.Śl.; temat pracy - „Kształtowanie struktury i własności nieledoburytycznych stali szybko tnących w procesach obróbki cieplnej”, promotor - dr hab.inż. Marek HETMAŃCZYK prof. Pol.Śl., RM - 28.06.94 r.

● mgr inż. Arkadiusz MĘŻYK (1.32) z Katedry Mechaniki Technicznej Pol. Śl.; temat pracy - „Dynamika elektromechanicznych układów napędowych”, promotor - dr hab.inż. Eugeniusz ŚWITOŃSKI prof. Pol. Śl., RMT - 29.06.94 r.

● mgr inż. Wojciech SZCZEPANKIEWICZ (1.35) z Instytutu Chemii i Technologii Organicznej Pol.Śl.; temat pracy - „Reakcje 1,4-dinitroimidazoli ze związkami zawierającymi pierwszorzędowe ugrupowanie aminowe”, promotor - prof.dr hab.inż. Jerzy SUWIŃSKI, RCh - 30.06.94 r.

■ Stanowisko profesora zwyczajnego

Minister Edukacji Narodowej mianował na stanowisko profesora zwyczajnego z dniem 1.06.94 r. prof.dr hab.inż. Andrzeja KLIMPLA w Katedrze Spawalnictwa (RMT).

■ Stanowisko profesora nadzwyczajnego

JM Rektor mianował na stanowisko profesora nadzwyczajnego z dniem 15.06.94 r. dra inż.arch. Jerzego WITECZKA w Katedrze Projektowania Architektonicznego (RAR).

Gratulacje

Sprostowanie

W numerze 8 Z ŻYCIA... w rubryce „Doktoraty” przy nazwisku Fuling HAN omyłkowo podano „stażysta Instytutu Spawalnictwa”. Powinno być: „stażysta Instytutu Metaloznawstwa”. Czytelników i zainteresowanego przepraszamy.

KONFERENCJE

Telekomunikacja w uprzemysłowionych aglomeracjach miejskich na przykładzie Górnego Śląska

Swoistą tradycją Stowarzyszenia Elektryków Polskich stało się podkreślanie obchodów rocznicowych przez organizację konferencji naukowo-technicznych. Przypadające w bieżącym roku 75-lecie Stowarzyszenia Elektryków Polskich, 50-a inauguracja roku akademickiego w Politechnice Śląskiej oraz 30-lecie Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki, stanowiły kanwę dla zorganizowania konferencji naukowo-technicznej poświęconej problemom rozwoju telekomunikacji w dużych aglomeracjach miejskich.

Grono współorganizatorów konferencji tworzyli: Oddział Gliwicki Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Politechnika Śląska w Gliwicach reprezentowana przez Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki oraz Telekomunikacja Polska SA - Dyrekcja Okręgu w Katowicach i Zakład Telekomunikacji w Gliwicach. Patronat nad konferencją sprawował Minister Łączności.

Nieprzypadkowo Śląsk stał się miejscem organizacji konferencji. Odbywała się ona w 55-cio lecie dokonanego na Śląsku - w Katowicach - połączenia Stowarzyszenia Teletechników Polskich ze Stowarzyszeniem Elektryków Polskich w jedno Stowarzyszenie Elektryków Polskich, które zawsze problemy telekomunikacji traktowało jako węzłowe. Nie mniej ważnym powodem zorganizowania konferencji, właśnie w Gliwicach, był fakt, że rozwój telekomunikacji w naszym rejonie jest jednym z najważniejszych, najtrudniejszych i zarazem najpilniejszych problemów. Jego rozwiązanie to nie tylko warunek dalszego funkcjonowania aglomeracji, to także wielka i szybko rentująca inwestycja. Stąd właśnie problemy rozwojowe telekomunikacji występujące na Górnym Śląsku przyjęto jako przykład i podstawę dla konferencyjnych rozważań.

Ponad 120 uczestników - autorów referatów i osób zaproszonych - przez 2 dni (23 i 24 czerwca) gościł w swoich murach Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki Politechniki Śląskiej. Obrady konferencji odbywały się w sesjach plenarnych. Były one miejscem prezentacji 14 referatów oraz licznych komunikatów i dyskusji.

Wszystkie referaty zostały opublikowane w materiałach konferencyjnych. Zaprezentowa-

no w nich istniejące rozwiązania, zrealizowane przedsięwzięcia oraz koncepcje i plany realizacyjne telekomunikacji na Górnym Śląsku. Przedstawiono również referaty dotyczące funkcjonowania i problemów rozwojowych systemów teletransmisji stosowanych w kolejnictwie, energetyce i górnictwie węgla kamiennego. Kilkakrotnie prezentowane były zagadnienia związane z wdrażaniem i funkcjonowaniem systemów łączności satelitarnej oraz zastosowaniem technik cyfrowych w teletransmisji. Duże zainteresowanie uczestników wzbudził także referat o charakterze teoretycznym, poświęcony problematyce ochrony elektronicznych systemów telekomunikacyjnych i informatycznych przed zakłóceniami wynikającymi z wyładowań atmosferycznych.

Informacje o swoich wyrobach i osiągnięciach prezentowali przedstawiciele firm biorących udział w wystawie, która towarzyszyła konferencji przez cały czas jej trwania. W ekspozycji prezentowali się ALCATEL, Centro-Tel, 3 M, MERASTER, DGT, TELZAS, TELBUD, Teletra-KOMTRANS, ERGOM, TELBANK, TEAL, L&L Jaworzno, SCALAK, HAPRO i C&C Krosno. Wystawa cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem także wśród studentów. Stoiska wystawowe odwiedzali nie tylko studenci Wydziału A Ei I, lecz także innych wydziałów. Anons o konferencji i towarzyszącej jej wystawie był zamieszczony w katowickiej edycji „Gazety Wyborczej” a w dniu konferencji lokalna rozgłośnia „Radio Flash” zaprezentowała rozmowę z przedstawicielami organizatorów konferencji oraz kilkakrotnie w ciągu dnia podawała informacje o jej trwaniu. Tradycyjnie, jak w większości imprez stowarzyszeniowych, uczestnicy konferencji wzięli udział w spotkaniu towarzyskim. Konferencję zakończyła wycieczka do centrali EWSD w Gliwicach.

Izolacja wysokonapięciowa w elektroenergetyce - IWE'94

W Ośrodku Szkoleniowym Górnos Śląskiego Zakładu Elektroenergetycznego w Dzierżnie obradowała w dniach 23 i 24 czerwca br. IV ogólnopolska konferencja naukowo-techniczna poświęcona izolacji wysokonapięciowej w elektroenergetyce. Nawiązując do tematyki poprzednich konferencji z tego cyklu, w referatach przedstawiono aktualne problemy naukowe i techniczne związane z rolą izolacji

napowietrznej w funkcjonowaniu systemu elektroenergetycznego. Wszystkie referaty, a było ich 22 łącznie z referatem generalnym, zostały opublikowane w zeszycie naukowym pn. „Prace Naukowe Instytutu Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii Politechniki Wrocławskiej - Seria Konferencje. W konferencji uczestniczyło ok. 100 pracowników nauki z kilku wyższych uczelni technicznych, instytutów branżowych i energetyki. Współorganizatorem konferencji był Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów Politechniki Śląskiej.

WSPÓLPRACA Z ZAGRANICĄ

■ Wyjazdy

W czerwcu br. udało się za granicę 85. pracowników Uczelni do następujących krajów: Czechy (21 osób), Niemcy (16), Słowacja (7), Włochy (7), Austria (4), Belgia (4), Holandia (4), Wielka Brytania (4), Francja (3), Grecja (3), Szwajcaria (3), Węgry (2), USA (2) oraz Finlandia, Norwegia, Rosja, Szwecja i Ukraina (po 1 osobie). Cel wyjazdów: konferencje (43), konsultacje (23), wymiana (10), staż (6), zaproszenie przez inny resort (2), praca (1).

■ Przyjazdy

Do Uczelni przybyło w tym okresie 22 osoby z zagranicy, w tym 17 - na zaproszenie i 5 - w ramach wymiany. A oto kraje, z których wywodzili się nasi czerwcowi goście: Ukraina (11 osób), Czechy (3), Dania (3) oraz Francja, Kanada, Słowacja, USA i Wielka Brytania (po 1 osobie).

ORGANIZACJA

W czerwcu 1994 r. ukazały się następujące akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej:

Zarządzenia

- Nr 32/93/94 z dnia 6 czerwca 1994 roku w sprawie opłat za zajęcia na studiach wieczorowych, zaocznych, eksternistycznych i dziennych w roku akademickim 1994/95
- Nr 33/93/94 z dnia 17 czerwca 1994 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielania pomocy finansowej z zakładowego fun-

duszu mieszkaniowego na zmniejszenie wydatków mieszkaniowych

Pisma okólne

- Nr 13/93/94 z dnia 3 czerwca 1994 roku w sprawie organizacji roku akademickiego 1994/95
- Aneks do Pisma Okólnego Nr 11/93/94 z dnia 16 maja 1994 roku w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej w roku akademickim 1994/95

SYLWETKI

W cyklu sylwetki przedstawiamy niżej charakterystykę profesora Franciszka GROSMANA, kierownika Katedry Mechaniki i Technologii Przeróbki Plastycznej (RM), który w marcu br. otrzymał nominację na stanowisko profesora zwyczajnego.

Prof.dr hab.inż. Franciszek GROSMA
(doktorat - 1973 r., habilitacja - 1981 r.) otrzymał w 1990 roku z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej tytuł naukowy profesora nauk technicznych.

Prof. F. Grosman jest pracownikiem Politechniki Śląskiej od 1967. Zajmował kolejno stanowiska: asystenta stażysty, asystenta, st. asystenta, adiunkta, docenta, profesora nadzwyczajnego, a od 1994 roku prof zwyczajnego na Wydziale Inżynierii Materiałowej, Metalurgii, Transportu i Zarządzania. W latach 1981-91 pełnił funkcje z-cy dyrektora d/s nauki w Instytucie Inżynierii Materiałowej oraz kierownika Zakładu Przeróbki Plastycznej. Od września 1991 roku jest kierownikiem Katedry Mechaniki i Technologii Przeróbki Plastycznej. Specjalizuje się w problematyce technologicznej plastyczności materiałów, wpływu odkształcenia plastycznego na strukturę i własności materiałów oraz zastosowania technik komputerowych do analizy i projektowania procesów przeróbki plastycznej. Jest autorem lub współautorem 120. publikacji (w tym 27. w czasopismach zagranicznych) oraz 110. prac naukowo-badawczych wykonywanych dla przemysłu jak również realizowanych w ramach problemów międzyresortowych, węzłowych, centralnych programów badań podstawowych oraz prac finansowanych przez KBN (grantów). Jest autorem lub współautorem 5. monografii, 22. patentów i wzorów użytkowych. Wyniki 11. prac nauko-

wych zostały wdrożone w przemyśle hutniczym, wyrobów metalowych, aparatury chemicznej i motoryzacyjnym przynosząc poważne efekty ekonomiczne, stanowiące praktyczne potwierdzenie wartości prowadzonych badań. Był promotorem 125. prac inżynierskich i magisterskich oraz promotorem 4. prac doktorskich z zakresu przeróbki plastycznej i inżynierii materiałowej, z których wiele znalazło bezpośrednie zastosowanie w przemyśle. Jest recenzentem wielu prac habilitacyjnych, doktorskich, prac naukowo-badawczych, książek i skryptów.

Wyniki prowadzonych badań prezentował na wielu konferencjach i kongresach naukowych krajowych i zagranicznych, w tym w Czechosłowacji, Niemczech, USA, Francji, Hiszpanii, Irlandii. Odbił staże zawodowe i naukowe w Zakładach Badawczych „BOHLER” - VEW - Kapfenberg (Austria), Max-Planck Instytut w Düsseldorf (Niemcy), Reinisch - Westfalische Technische Hochschule w Aachen (Niemcy), Sektion Metalurgie und Werkstofftechnik w Bergakademie Freiberg (Niemcy), VSB w Ostrawie (Republika Czeska), Montainisch Technische Hochschule - Leoben (Austria), Instytut Tytanu w Zaporozżu (Rosja), Technische Hochschule Magdeburg (Niemcy), VUHŽ - Dobra (Republika Czeska), SVST-Bratysława (Republika Słowacji), firma IRSID (Francja), firma ELE-International Eastman Way-HEMEL HEM-PSSED (Anglia), Rensselaer Polytechnic Institute, Materials Engineering Department SA - Troy (USA), firma Duffers Scientific, Inc - USA, Poestenkill.

Prof. F. Grosman był organizatorem lub współorganizatorem 11. konferencji o zasięgu międzynarodowym i krajowym, brał również udział w pracach komitetów naukowych konferencji międzynarodowych i krajowych.

Jest członkiem następujących organizacji naukowych, stowarzyszeń i rad naukowych: American Powder Metallurgy Institute (APMI), International Society for Stereology (ISS), Sekcji Teorii Procesów Przeróbki Plastycznej PAN, Komitetu Hutnictwa PAN - Oddział w Katowicach, Zespołu Ekspertów MEN, Sekcji Metalurgii KBN, Zespołu Rzeczników SITPH.

Prof. F. Grosman trzykrotnie otrzymał nagrodę Ministra NSzWiT za osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych, dwukrotnie nagrodę Ministra Edukacji Narodowej za udział w pracach zespołu ekspertów oraz wielokrotnie

nagrody Rektora Politechniki Śląskiej. W konkursie oszczędności surowców i materiałów otrzymał nagrodę Ministra Gospodarki Materiałowej, a w latach 1986, 1987 i 1988 zespół pracujący pod Jego kierunkiem wyróżniono Nagrodą Komitetu Przemysłu Obronnego za prace nb.

Brał czynny udział w opracowaniu programów studiów dla specjalności „Przeróbka Plastyczna oraz programów wykładów z zakresu przeróbki plastycznej metali dla kierunków „Metalurgia” i „Inżynieria Materiałowa”. Od podstaw organizował laboratoria przeróbki plastycznej oraz specjalistyczne sale dydaktyczne na Wydziale Metalurgicznym. Prowadzi wykłady na kierunkach „Metalurgia”, „Inżynieria Materiałowa”, „Zarządzanie i Marketing”. Organizował i prowadził zajęcia na Studium Podyplomowym „Przeróbka plastyczna na zimno”, był wykładowcą Studiów Podyplomowych organizowanych przez Wydział Metalurgii AGH, prowadził wykłady na Politechnice Częstochowskiej w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Opolu. Za działalność dydaktyczno-wychowawczą był wielokrotnie wyróżniany.

KONKURS NA NAJLEPSZĄ PRACĘ DYPLOMOWĄ Z ARCHITEKTURY

W ogłoszonym przez Towarzystwo Urbanistów Polskich - Oddział w Katowicach konkursie na najlepszą pracę dyplomową z projektowania urbanistycznego, planowania przestrzennego i gospodarki przestrzennej w r.ak. 1993/94 przyznano nagrody dla tegorocznych absolwentów Wydziału Architektury.

Otrzymali je

mgr inż.arch. Jolanta FILIPIAK

mgr inż.arch. Wojciech TROMPETA

za projekt dyplomowy „Przestrzenie otwarte dla miasta dnia jutrzejszego - adaptacja terenu Kopalni Gliwice na park krajobrazowo-wystawienniczy”.

Pracę wykonano pod kierunkiem dra inż.arch. Jerzego WITECZKA.

Gratulacje

FUNDACJA NA RZECZ POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

W dniu 27 czerwca 1994 roku odbyło się w Uczelni III Posiedzenie Rady FUNDACJI NA RZECZ POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ, na

którym przedstawiono sprawozdanie z działalności Zarządu w okresie od poprzedniego posiedzenia Rady Fundacji oraz sprawozdanie merytoryczne wraz z raportem o stanie funduszy Fundacji wraz z listą sponsorów. Omówiono również projekt planu pracy Zarządu na następny rok. Planowane działania obejmują powtórzenie akcji wystąpień o wsparcie finansowe do gmin z równoczesnym rozszerzeniem akcji o gminy przyległych województw, przede wszystkim woj. opolskiego oraz wykorzystanie obchodów 50-lecia Uczelni dla pozyskiwania nowych sponsorów, głównie spośród absolwentów Uczelni (w tej akcji większą aktywność powinni wykazać Dziekani wydziałów oraz profesorowie Uczelni).

W czasie dyskusji Rada Fundacji ustaliła dwa cele strategiczne działania Fundacji na najbliższy okres. Celem głównym jest ustanawianie stypendiów dla studentów i pracowników Uczelni, w tym stypendiów dla studentów wyższych lat studiów przygotowujących się do podjęcia pracy w Uczelni w charakterze asystentów oraz stypendiów dla pracowników przygotowujących rozprawy doktorskie bądź habilitacyjne. Drugim celem jest dofinansowanie zakupów literatury fachowej dla Biblioteki Głównej oraz bibliotek zakładowych.

W roku akademickim 1993/94 Fundacja na Rzecz Politechniki Śląskiej ustanowiła następujące stypendia dla studentów i pracowników Uczelni:

1. Ze środków przekazanych przez spółkę INSTAL SA w Katowicach ustanowione zostało stypendium dla p. Agnieszki KUDYBY, studentki IV roku Wydz. Inżynierii Materiałowej, Metalurgii, Transportu i Zarządzania na odbycie trzymiesięcznego stażu zawodowego w Eindhoven (Holandia).
2. W celu wsparcia finansowego procesu przygotowywania kadr młodych pracowników naukowo-dydaktycznych Zarząd Fundacji ustanowił stypendia dla studentów przygotowujących się do podjęcia pracy na stanowisku asystenta. Zamiarem Zarządu było przyznanie dwóch stypendiów dla studentów pochodzących z terenu Gliwic i jednego z terenu Rybnika. Ogłoszony został konkurs, na który wpłynęło pięć wniosków. Ponieważ wnioski nie spełniały wymogów formalnych, ogłoszony został ponowny konkurs, na który Dziekani Wydziałów zgłosili łącznie 10 wniosków. Zarząd postanowił oddać dwa wnioski dotyczące studentów IV roku studiów z zastrzeżeniem, iż zostaną

one rozpatrzone w pierwszej kolejności podczas następnej edycji konkursu na rok akademicki 1994/95. Dwa dalsze wnioski zostały oddalone z powodu niskiej średniej ocen. Ostatecznie Zarząd postanowił przyznać stypendia w wysokości 1,5 mln zł miesięcznie na okres od 1 lutego do 30 czerwca 1994 roku sześciu osobom. Stypendia otrzymali:

Tatiana KORNIAK - Wydz. Automatyki, Elektroniki i Informatyki
 Piotr WIŚNIEWSKI - Wydz. Automatyki, Elektroniki i Informatyki
 Marek GRZEGORCZYK - Wydz. Elektryczny
 Andrzej RAKOWSKI - Wydz. Matematyczno-Fizyczny
 Ireneusz JANUSZ - Wydz. Górnictwa i Geologii
 Adam TÓRZ - Wydz. Chemiczny.

3. Na wniosek JM Rektora Politechniki Śląskiej Zarząd Fundacji ustanowił stypendium dla studenta wytypowanego przez władze Uniwersytetu Polskiego w Wilnie. Stypendium ustanowiono na okres pięciu lat, począwszy od roku akademickiego 1994/95. Wysokość stypendium została ustalona na 70% średnich poborów asystenta, przy czym początkową kwotę określono na 2,4 mln zł miesięcznie.
4. Na wniosek Dziekana Wydz. Chemicznego Zarząd przyznał stypendium pani mgr inż. Katarzynie JASIULEK, słuchaczce Studium Doktoranckiego na Wydziale Chemicznym. Wysokość stypendium określono na 15 mln zł.

STUDIA I PRACA ZAWODOWA

Kolejną, ciekawą publikacją, autorstwa Jerzego BRODY i Wacława PLUSKIEWICZA, pracowników Zakładu Filozofii i Socjologii Instytutu Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem, która ukazała się w maju br., jest opracowanie pt. „Studia i praca zawodowa - w opinii dyplomantów Politechniki Śląskiej”. Celem badań, przeprowadzonych przez autorów tego opracowania, było poznanie poglądów naszych studentów na temat doświadczeń, jakie są ich udziałem w wyniku pobytu na Uczelni oraz stanu przygotowań do przyszłej pracy zawodowej. Ankietę, która zawierała czternaście pytań, skierowano do studentów X semestru studiów dziennych wszystkich kierunków nauczania prowadzonych w Uczelni

w marcu 1994 r. Wypełnione ankiety zwróciło 493 studentów (w r.ak. 1993/94 na semestrze X studiowało ok. 1100 osób), co stanowi, że na poszczególnych kierunkach studiów liczba uzyskanych wypowiedzi w stosunku do liczby studiujących zawierała się w przedziale (40-60)%.

A oto ciekawsze wnioski z przeprowadzonych badań, których szczegółowe wyniki i ich omówienie przedstawiono w liczącej 44 strony publikacji.

- Najwyższy poziom satysfakcji ze studiowanego kierunku ujawnili studenci Elektrotechniki, Mechaniki i Budowy Maszyn (na obu Wydziałach prowadzących ten kierunek) oraz Informatyki. Najniższy natomiast studenci Górnictwa i Geologii. Ten brak satysfakcji - jak piszą autorzy - może mieć różne oblicza: może to być świadomość niezrealizowanych pragnień z okresu wyboru studiów, rozbieżność marzeń i rzeczywistości, z drugiej strony - może to być gorycz doznanego zawodu wskutek złego wyboru kierunku studiów. Niezależnie od przyczyny może to mieć negatywny wpływ na przyszłą pracę ankietowanego i wreszcie na poziom ogólnej satysfakcji życiowej.

- Wybór specjalności zależał przede wszystkim od samych studentów. Czynniki zewnętrzne nie odegrały tu istotnej roli. Jedynym wyjątkiem w tym zakresie (wskazanym przez 1/4 badanych) był kierunek Podstawowe Problemy Techniki, na którym jako czynnik motywujący wybór specjalności były sugestie ze strony wykładowców.

- Program specjalności i poziom zajęć nie uzyskały wśród badanych wysokich ocen. Tylko ponad połowa studentów Architektury stwierdza, że program ich specjalności był atrakcyjny, na pozostałych kierunkach udział odpowiedzi tego rodzaju był niższy i zawierał się w przedziale od 0% (Metalurgia) do 46,6% (Automatyka i Robotyka). Jedynie na dwóch kierunkach (Metalurgia, Mechanika i Budowa Maszyn na Wydz.Inż.Śr. i En) większość respondentów wysoko ocenia poziom zajęć (61,5% oraz 52,2%). Najmniej odpowiedzi wysoko oceniających poziom zajęć było na Transporcie (2,4%) oraz Inżynierii Środowiska (6,3%) i Inżynierii Chemicznej i Procesowej (6,6%).

- Spora grupa studentów kilku kierunków (Automatyka i Robotyka, Elektrotechnika, Mechanika i Budowa Maszyn na Wydz.MT, Transport) jako mankament swojej specjalności wskazała zbyt mało zajęć praktycznych (projektowanie, programowanie itp.).

- Małe szanse zatrudnienia po ukończeniu swej specjalności widzi 1/3 respondentów z Technologii Chemicznej i prawie 1/2 respondentów Metalurgii oraz, co raczej dziwi, ok. 40% studentów Transportu.

- Zbyt obszerny program studiów uzyskał największą liczbę wskazań aż na dziesięciu kierunkach studiów. Przez „zbyt obszerny program” studenci rozumieli przede wszystkim mieszczące się w programie studiów przedmioty nie związane, ich zdaniem, ze specjalnością lub kierunkiem studiów. Na istnienie w programie studiów „niepotrzebnych przedmiotów” zwracali uwagę zwłaszcza studenci Metalurgii, Zarządzania, Górnictwa i Budownictwa.

- Zły rozkład zajęć był źródłem trudności dla znacznej liczby studentów większości kierunków, w tym dla połowy respondentów z Technologii Chemicznej i prawie połowy z Architektury. Krytyczne uwagi na temat rozkładu zajęć formułowali również studenci niższych lat studiów (o czym można się było przekonać z wcześniejszych badań autorów), a zatem można wnioskować, że jest to powszechna opinia naszych studentów.

- Studentów, którzy nie mieli podczas studiów żadnych trudności nie było wielu. Na połowie kierunków liczba takich osób nie przekroczyła 10%, jedynie na Informatyce, większa grupa respondentów (20%) stwierdziła, że nie miała podczas studiów żadnych trudności. Jeśli chodzi o pomoc w przewyciężaniu trudności, to z odpowiedzi wynika, że studenci mogą liczyć na pomoc koleżanek i kolegów oraz na samych siebie; rzadko mogą jej oczekiwać od wykładowców i władz dziekańskich.

- W kwestii nauczania języków obcych większość studentów opowiedziała się za dotychczasowym systemem nauczania, przy zwiększeniu liczby godzin. Duża grupa studentów wyraziła chęć nauki dwóch języków równocześnie. Spośród innych rozwiązań, proponowanych przez studentów, najczęściej

powtarzał się postulat, aby nauka co najmniej jednego języka obcego kończyła się egzaminem państwowym oraz, aby obowiązywała nauka jednego języka, lecz przez cały okres studiów.

- Opinie na temat przedmiotów humanistycznych w planie studiów technicznych są bardzo zróżnicowane. Na większości kierunków najliczniejsza okazała się grupa studentów, którzy opowiadają się za umieszczeniem przedmiotów humanistycznych w planie studiów. W grupie tej część studentów uważa, że dotychczasowe rozwiązanie jest właściwe, druga część postuluje aby przedmioty te można było wybierać z szerszego zestawu. Liczba przeciwników umieszczenia przedmiotów humanistycznych w planie studiów nie przekroczyła na żadnym kierunku 50%.

- Praktyki studenckie mają wśród studentów przeciwników i zwolenników. Przeciwnicy uważający, że są one zbędne, mają przewagę tylko na dwóch kierunkach (Informatyka, Automatyka i Robotyka na Wydz. AEiI). Na pozostałych kierunkach większość stanowią ci, którzy uznają, że praktyki są potrzebne, ale zarazem uważają, iż należałoby je bardziej ukierunkować na przyszłą pracę. Jedynie na Architekturze prawie połowa studentów orzekła, że obecne rozwiązanie jest właściwe.

- Na wszystkich kierunkach przeważają zwolennicy studiów magisterskich. Zwolennicy studiów inżynierskich stanowią w grupie ankietowanych, około 1/4 (na poszczególnych kierunkach ich liczba waha się od 8,3% do 52,3%). Generalnie większość ankietowanych opowiada się za dłuższym czasem trwania studiów, co można interpretować np. psychologicznie, że pozwala on odsunąć moment podjęcia pracy zawodowej i tym samym opóźnić wkroczenie w fazę w pełni dorosłego życia.

- Bardzo dobrze ocenia swoje przygotowanie zawodowe średnio kilka procent ankietowanych, jednakże aż na 9. kierunkach poziom takich ocen jest zerowy. Osoby niezadowolone z uzyskanej wiedzy ujawniły się na wszystkich kierunkach, za wyjątkiem dwóch (Inżynieria Chemiczna i Procesowa oraz Automatyka i Robotyka na Wydz. MT).

- Niezbyt duża grupa studentów dysponuje wysokim „poczuciem własnej skuteczności”

życiowej. Za własną firmą opowiedziało się ok. 20% ankietowanych (od 8,3% na Technologi Chemicznej do 40,0% na Architekturze). Osoby preferujące firmę państwową są dość liczne i na niektórych kierunkach ich liczba sięga nawet do 52,5%.

- Zdecydowana większość ankietowanych była na etapie poszukiwania pracy (od 44% do 95%). Liczba osób, które znalazły już swoje miejsce pracy była bardzo zróżnicowana (od 0% na Metalurgii do 40% na Mechanice i Budowie Maszyn). Bardzo nieliczna grupa oświadczyła, że nie planuje w najbliższym czasie podjęcia stałej pracy.

- Liczba osób deklarujących wyjazd z Polski tylko na dwóch kierunkach (Architektura, Budownictwo) przekroczyła 10%, co świadczy, że jest to wynik znacznie niższy, niż w badaniach ogólnopolskich (od 1/3 do 1/2 ankietowanych).

Zainteresowanych innymi szczegółami zapraszamy do przestudiowania oryginału.

STUDENCI O PRACY SWOICH NAUCZYCIELI

Specyfika pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela sprawia, że wyniesione z różnych form kształcenia przygotowanie pedagogiczne jest niewystarczające i wymaga doskonalenia, m.in. rozpoznawania i analizowania sposobów i efektów własnej pracy oraz dostosowywania ich do zmieniających się potrzeb i oczekiwań studentów.

Jednym ze źródeł wiedzy o sposobach i efektach pracy nauczyciela jest badanie opinii studentów. Próbę rozpoznania takiej opinii o własnej pracy podjęli młodzi nauczyciele akademicy - uczestnicy Studium Pedagogicznego w r.ak. 1993/94. Opinie studentów rozpoznawano przy pomocy kwestionariusza obejmującego 13 pytań dotyczących różnych działań nauczyciela akademickiego w czasie zajęć dydaktycznych, a wyrażali ją studenci wykorzystując 5-stopniową skalę ocen. Ponieważ było to działanie dobrowolne i nie wszyscy zdecydowali się na badanie opinii studentów o prowadzonych przez siebie zajęciach lub ujawnienie wyników przeprowadzonego rozpoznania, poniższe spostrzeżenia dotyczą jedynie pięciu asystentów, którzy przeprowadzili takie badania wśród 92 studentów I i II roku. Z badań wynika, że najwyższą ocenę (średnia 4,47) wystawili swoim nauczycielom studen-

ci w odniesieniu do pytania dotyczącego merytorycznego przygotowania do prowadzenia danych zajęć. Równie wysokie oceny wystawiono za dokonywanie ocen efektów pracy studentów w sposób bezstronny (średnia 4,44) oraz za postawę prowadzącego zajęcia sprzyjającą koncentracji (średnia 4,36). Wysoką średnią ocen (4 i powyżej 4) otrzymały także: sposób prezentowania wiedzy z rzeczywistym zainteresowaniem nauczyciela oraz życzliwość i wyrozumiałość stosunek do studentów.

Oceny w zakresie 3,5 - 4,0 uzyskały: sposób „bycia” nauczycieli (poczucie humoru, wygląd zewnętrzny prowadzącego zajęcia), prowadzenie zajęć w sposób logiczny i uporządkowany, zwracanie uwagi na samodzielne wykonywanie zadań przez studentów, wskazywanie praktycznej przydatności treści nauczania oraz uświadamianie celu uczestnictwa w zajęciach z danego przedmiotu. Spełnienie oczekiwań studentów związanych z danymi zajęciami dokonało się na poziomie 3,47 a najniższą ocenę w opinii studentów uzyskała tzw. korelacja międzyprzedmiotowa (ocena 2,86). Średnie ocen w zakresie wszystkich elementów objętych badaniem opinii studentów w odniesieniu do poszczególnych nauczycieli akademickich zawierają się w granicach od 3,30 do 4,20.

Analiza wyników tych badań pozwala zauważyć, że:

- w zakresie merytorycznym asystenci (w opinii studentów) są dobrze przygotowani do pełnienia roli nauczyciela akademickiego,
- opinie studentów wskazują od czego rozpocząć powinni i w jakich kierunkach dokonywać doskonalenia umiejętności dydaktycznych,
- szczególnie niepokojąca jest niska ocena w odniesieniu do uświadamiania studentom celowości opanowywania określonej wiedzy, umiejętności i przekonań oraz kojarzenia, wiązania pokrewnych treści z różnych przedmiotów. Czynniki te nadają bowiem studiowaniu właściwego wymiaru - umożliwiają studentom „budowanie” własnego systemu wiedzy.

Zofia SROGA

Ośrodek Badań i Doskonalenia
Dydaktyki

Z PRASY

■ Nie przeniesiemy Politechniki

Pod takim tytułem ukazał się wywiad (uzupełniony fotografiami i krótkimi charakterystykami)

z JM Rektorem prof. W. WINKLEREM i Prorektorem ds. Dydaktyki prof. B. POCHOPIENIEM w piśmie samorządowym „Nasze Zabrze” nr 3/94.

A oto fragmenty rozmowy:

„*Co Politechnika Śląska robi i może zrobić dla Zabrza?*”

W. WINKLER: To temat ogromny. Inżynierowie byli współwinni temu, co się stało z Zabrzem i całym Śląskiem. Naszym obowiązkiem jest teraz przeciwdziałanie skutkom katastrofy ekologicznej. Prace prowadzone na Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki (zwłaszcza na kierunku Inżynierii Ochrony Środowiska) mają na celu skuteczne przeciwdziałanie katastrofie ekologicznej. Kształcimy pod tym kątem wybitnych specjalistów, nie tylko zresztą na wspomnianym wydziale. Prośrodowiskowe spojrzenie towarzyszy pracy dydaktycznej na wszystkich kierunkach. Również restrukturyzacja przemysłu nie jest w naszej pracy sloganem. Z tym problemem zmagają się Wydziały: Inżynierii Materiałowej, Metalurgii, Transportu i Zarządzania oraz Górnictwa i Geologii, wspólnie z naukowcami z Nancy powołaliśmy Podyplomowe Studium Restrukturyzacji Przemysłu i Regionów. Potrzebom dnia dzisiejszego bez trudu potrafią sprostać też nasi informatycy, elektronicy i automatycy.

B. POCHOPIEŃ: Warto wspomnieć, że w tej „bitwie o przyszłość” niezbędni są generałowie. Pręźnie rozwija się kierunek Zarządzanie i Marketing. W tej dziedzinie współpracujemy z naukowcami z Bielefeld Portsmouth i University of Minnesota. Ze względu na rosnące potrzeby postanowiliśmy w przyszłym roku akademickim powołać Wydział Organizacji i Zarządzania. Wkrótce zostanie oddana do użytku potężna, skomputeryzowana, podłączona do międzynarodowego systemu informatycznego biblioteka. Będzie to regionalne centrum informacji technicznej spełniające wszystkie wymagania współczesności. Ogromną wagę przywiązujemy do kształcenia językowego. Na każdym kierunku przez 9 semestrów prowadzone są lektoraty angielskiego, niemieckiego, francuskiego, hiszpańskiego, włoskiego i rosyjskiego. Nasi absolwenci są więc dobrze przygotowani do pracy.

- *Odwróćmy teraz pytanie. Co Zabrze i inne miasta regionu mogą zrobić dla uczelni?*

W. WINKLER: - Kondycja Politechniki, jak zresztą i całej polskiej nauki, nie jest dobra. Wystarczy jeśli powiem, że środki, jakie możemy przeznaczyć na remonty, pokrywają le-

dwie 5 proc. naszych potrzeb, Fundusze na prace badawcze są również skromne. Aby jakoś zaradzić powołaliśmy „Fundację na rzecz Politechniki Śląskiej. Założycielami były zarządy Gliwic i Rybnika oraz kilka firm z terenu ROW. Wśród założycieli i sponsorów nie było, i niestety nadal nie ma, zarządu miasta Zabrze, ani żadnej zabrzańskiej firmy. Jest to dla nas bardzo bolesne. Wprawdzie nie przeniesiemy uczelni do Zabrze, ale przecież związki Politechniki z tym miastem są, jak już o tym mówiliśmy, niezwykle silne i wielostronne. Z pewnością mocniejsze niż z Łaziskami, Mysłowicami, czy Siewierzem. Rozumiemy, że Zabrze ma wiele potrzeb, jednak nawet symboliczny udział w Funduszu miałby dla nas ogromne znaczenie moralne. W każdym razie byt i przyszłość Politechniki są sprawą całego regionu.

- Politechnika była kiedyś nie tylko liczącym się centrum naukowym, ale i ważnym ośrodkiem kultury. A dziś?

B. POCHOPIEŃ: - Niestety, czasy, kiedy w Gliwicach działały wspaniałe kluby „Spirala” i „Gwarek”, a na spektakle STG przyjeżdżano z całej Polski - minęły. Mam nadzieję, że nie bezpowrotnie. Jedyne nasze „eksportowe” zespoły artystyczne, to istniejący od niemal pół wieku Chór Akademicki oraz liczący sobie ponad 20 lat Zespół Pieśni i Tańca „Dąbrowiaczy”. W innych dziedzinach sztuki panuje pewien zastój. Mam nadzieję, że to się zmieni. Bardzo dobre warunki mają natomiast nasi studenci do uprawiania sportu i rekreacji. Przejęliśmy obiekty gliwickiego OSiR-u. Dysponujemy halą sportową z siłownią, gabinetami odnowy, solarium i sauną. Jest 8 kortów tenisowych, sztuczne lodowisko, budowana jest kolejna hala sportowa. Uważamy, że rozwój fizyczny naszych studentów jest nie mniej istotny od ich rozwoju duchowego i intelektualnego. Obie te sfery winny się rozwijać harmonijnie, stąd troska o stan bazy. Nie bez znaczenia jest fakt, że obaj z Rektorem Winklerem uprawialiśmy sport, a i dzisiaj staramy się prowadzić aktywny styl życia”

■ Sprawdzian zamiast egzaminu

To tytuł wypowiedzi dla specjalnego wydania katowickiego dodatku do „Gazety Wyborczej”, poświęconego sprawie naboru kandydatów na wyższe uczelnie województwa katowickiego, który ukazał się w czerwcu br. Pan Prorektor B. POCHOPIEŃ przedstawił zasa-

dy doboru kandydatów na poszczególne kierunki studiów w Politechnice Śląskiej oraz uzasadnił potrzebę prowadzenia egzaminów wstępnych na niektóre kierunki. Podał również dane dotyczące sprawności nauczania po I semestrze w roku ak. 1993/94 (dane te publikowaliśmy w majowym numerze Z ŻYCIA ...) oraz wymienił kierunki, na które zgłosiło się najwięcej (Zarządzanie i Marketing) i najmniej kandydatów (Pomiary Fizyczne w Technologii Chemicznej) na studia dzienne. Na tej samej stronie zamieszczono jeszcze dwie publikacje o naszej Uczelni: „Za mało dziewczyn” (chodzi o kierunek Informatyka) oraz „Taki artystyczny kierunek” (czyli rozmowy ze studentami Wydziału Architektury). Informacje te uzupełniono planem Dzielnic Akademickiej, no i fotografią prof. B. Pochopienia z podpisem „Politechnika nie produkuje bezrobotnych.

SPORT

Po zakończeniu posiedzenia Senatu w dniu 6 czerwca br. odbyła się miła „uroczystość”, podczas której Dyrektor Ośrodka Sportu mgr Czesław GARNCARZ dokonał podsumowania rocznej rywalizacji sportowej między wydziałami naszej Uczelni. Końcowe wyniki wieloboju wydziałów za r.ak. 1993/94 są następujące:

- I miejsce - Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki
- II miejsce - Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki
- III miejsce - Wydział Budownictwa
- IV miejsce - Wydział Elektryczny
- V miejsce - Wydział Mechaniczny Technologiczny

Dziekani wymienionych wydziałów otrzymali z rąk Dyrektora Cz. Garncarza puchary i dyplomy. Gratulacje „liderom zwycięskich drużyn” złożył w imieniu kierownictwa Uczelni JM Rektor.

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Marian MIKRUT, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów, Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 26-22.

